

28 מרץ 2012
ה' ניסן תשע"ב

לציבור המעסיקים ולממונים על הבטיחות

הנדון: קריטריונים לקביעת היקף זמן עבודתו של ממונה על הבטיחות בהתאם להערכת הסיכון לעובדים במפעל

ממונים על הבטיחות מועסקים על ידי מקומות עבודה בהתאם לדרישות חוק ארגון הפיקוח על העבודה, התשי"ד-1954 ולתקנות ארגון הפיקוח על העבודה (ממונים על הבטיחות) התשנ"ז-1996.

תפקיד הממונה על הבטיחות הוא תפקיד משמעותי ביותר במערך הבטיחות במקום העבודה. הממונה הוא אדם מקצועי המכיר את נושאי הבטיחות, הגיהות והבריאות התעסוקתית ופועל לקידום. בחוק נקבע כי הממונה יהיה אדם שעיקר תפקידו הוא בעיסוק זה, אולם לא נקבע מפתח להיקף עבודתו.

מטרת הנוהל

נוהל זה בא לקבוע קריטריונים לקביעת ההיקף המינימאלי הנדרש של שעות עבודה של ממונה במקום עבודה החייב במינוי ממונה על הבטיחות.

תשומת הלב לכך שבתקנות מפורטים המקומות בהם חלה חובה למנות ממונים. כמו כן, התקנות משאירות לשיקול דעתו של המפקח האזורי לחייב במינוי ממונה גם במקומות נוספים שרמת הסיכונים דורשת זאת. הנוהל אינו בא לקבוע את הסיכונים על פיהם יקבע מפקח עבודה אזורי כי נדרש מינוי ממונה בטיחות וכך אינו בא לקבוע את הסיכונים על פיהם רשאי מפקח עבודה אזורי לדרוש יותר מממונה בטיחות אחד.

בברכה

יורם אלעזרי

ר' המינהל ומפקח עבודה ראשי

נוהל מס'	קריטריונים לקביעת היקף זמן עבודתו של ממונה על הבטיחות בהתאם להערכת הסיכון לעובדים במפעל			משרד התמ"ת
עמוד I	מהדורה: א	בתוקף מיום: 22.3.2012	תאריך: 22.3.2012	מינהל הבטיחות והבריאות התעסוקתית
	מהדורה זו מבטלת גרסה קודמת של הנוהל			

1. כללי

ממונים על הבטיחות מועסקים על ידי מקומות עבודה בהתאם לדרישות חוק ארגון הפיקוח על העבודה, התשי"ד-1954 (להלן – "החוק") ולתקנות ארגון הפיקוח על העבודה (ממונים על הבטיחות) התשנ"ז-1996 (להלן – "התקנות").

תפקיד הממונה על הבטיחות (להלן – "הממונה") הוא תפקיד משמעותי ביותר במערך הבטיחות במקום העבודה. הממונה הוא אדם מקצועי המכיר את נושאי הבטיחות, הגיהות והבריאות התעסוקתית ופועל לקידום. בחוק נקבע כי הממונה יהיה אדם שעיקר תפקידו הוא בעיסוק זה, אולם לא נקבע מפתח להיקף עבודתו.

יצוין כי בתקנה 4 לתקנות מפורטים המקומות בהם חלה חובה למנות ממונים. יחד עם זאת תקנת משנה (5) משאירה לשיקול דעתו של המפקח האזורי לחייב במינוי ממונה גם במקומות נוספים שרמת הסיכונים דורשת זאת. תקנה 5(ד) אף נותנת סמכות למפקח האזורי לדרוש במקום עבודה מינוי של יותר ממונה אחד וזאת אם רמת הסיכונים במקום העבודה מצדיקה דרישה זו.

2. מטרת הנוהל

נוהל זה בא לקבוע קריטריונים לקביעת ההיקף המינימאלי הנדרש של שעות עבודה של ממונה במקום עבודה החייב במינוי ממונה על הבטיחות **נוהל זה אינו בא לקבוע הסיכונים על פיהם יקבע מפקח עבודה אזורי כי נדרש מינוי ממונה בטיחות לפי תקנה 4(5) וכן אינו בא לקבוע הסיכונים על פיהם רשאי מפקח עבודה אזורי לדרוש יותר ממונה בטיחות אחד לפי תקנה 5(ד).**

3. אופן קביעת היקף זמן עבודתו של ממונה על הבטיחות במקום העבודה

3.1 מפקח עבודה המכיר את מקום העבודה יעריך את הסיכונים במקום העבודה, וייתן ניקוד על פי הפרמטרים המופיעים בטבלת "ניקוד על פי גורמי סיכון" הקיימים במקום העבודה, המופיעה בנספח 1.

3.2 בנוסף, המפקח יבחן המפקח את מאפייני מקום העבודה ויתן ניקוד על פי טבלת "ניקוד על פי מאפייני מקום העבודה", המופיעה בנספח 2.

3.3 מספר השעות החודשיות המינימאליות ומספר ימי העבודה המינימאלי בכל חודש הנדרש לעבודת הממונה במקום העבודה ייקבע בהתאם לטבלה שבנספח 3, לאחר חישוב סך כל הנקודות על פי הטבלה שבנספח 1 ועל פי הטבלה שבנספח 2.

4. המפקח רשאי לקבוע מספר שעות עבודת חודשיות ומס' ימי עבודה – יותר מן המינימום המחושב בהתאם לטבלה שבנספח 3, אם מצא כי במקום העבודה קיימים גורמי סיכון שהשילוב ביניהם יוצר סיכון מוגבר יותר מאשר כל סיכון בפני עצמו. במקרה כאמור יפרט וינמק השיקולים המיוחדים המצדיקים החלטתו.

נספח 1 ניקוד על פי גורמי סיכון במקום העבודה

גורמי הסיכון	פירוט הגורמים	נקודות סיכון	בחר
פגיעות מכניות	מכונות עיבוד אבן, מתכת, עץ, פלסטיק, נייר וכד',	3	
	מכונות חקלאות ניידות לסוגיהן	2	
נפילות מגובה או לעומק	מכונות הרמה, מכונות שינוע, כלי לחץ, דודי קיטור	7	
עבודות בגובה לסוגיהן, עבודות על משטחים שבירים, תחזוקת ציוד, עבודות גיזום וכד'			
כוויות טרמיות	התכת/יציקת מתכות, יציקת חומרים פלסטיים, תחזוקת תנורים, דודי קיטור, כבאות, ריתוך טרמי, חיתוך טרמי, שימוש באש גלויה	1	
פגיעות טרמיות מחומר קריוגני	תחזוקת מערכות קירור, אחסנה, שינוע או ייצור גזים מנוזלים או שימוש בגזים מנוזלים	1	
כוויות כימיות	ייצור, אריזה, שינוע, אחסנה של חומרים קורוזיביים (חומצות ובסיסים), או שימוש בחומרים אלה.	3	
חשיפה כרונית לגורם כימי מזיק בנשימה או בחשיפה עורית	ייצור או שימוש באחד או יותר מהחומרים אשר מוגדרים כמזיקים לבריאות עפ"י תקנות ניטור או תקנות ייחודיות, ואשר לגביהן קיימת חובה לניטור סביבתי ו/או לניטור בריאותי	7	
חשיפה אקוטית לגורם כימי מסוכן	ייצור או שימוש בחומרים רעילים העלולים לגרום לפגיעה אקוטית בעובדים	3	
חשיפה לרעש מזיק	עבודה בתהליכים שהעובד נחשב בהם כ"עובד ברעש מזיק", על פי תקנות הבטיחות בעבודה (גיהות תעסוקתית ובריאות העובדים ברעש)	3	
חשיפה לתנאי אקלים חריגים	עבודות בחום, בקור ובלחות גבוהים, עבודות הכרוכות בחשיפה לקרינת UV כולל חשיפה לקרני שמש, עבודה במקומות מוקפים, עבודה בתנאי תאורה לא מספקים	2	
מערך החשמל	בדיקות סופיות של ציוד או מכשירים במתח גבוה/נמוך, תחזוקת ציוד במתח חי, עבודות חשמל במתח חי	4	
חשיפה לקרינה מייננת	כל העבודות שבתוספת השלישית בתקנות הבטיחות בעבודה (גיהות תעסוקתית ובריאות העוסקים בקרינה מייננת)	3	
חשיפה לקרינת לייזרים	שימוש במכשירי לייזר מסוכנים כמוגדר בתקנות הבטיחות בעבודה (גיהות תעסוקתית ובטיחות העובדים בקרינת לייזר)	2	
חשיפה לגורמים ביולוגיים מזיקים	עבודה בבית מטבחים, בעיבוד בשר, עיבוד עוף, עיבוד דגים	3	
	עבודה במעבדות בקטריולוגיות בבתי חולים, במעבדות מחקר, במפעלים פרמצבטיים, ייצור ועיבוד תרביות חיידקים חיים, חשיפה לזואנוזות בעבודות חקלאיות	4	
	עבודה במכונים לעיבוד מוצרי דם, מעבדות איידס	4	
עבודה עם טכנולוגיות חדשניות בהן סיכונים שאינם ידועים עדיין	תהליכים בהם ננוטכנולוגיה וכד'	4	
סה"כ נקודות סיכון לטבלה זו			

נספח 2 ניקוד על פי מאפייני מקום העבודה

בחור	נקודות סיכון	פירוט הגורמים	פרמטר
		העברה מעמוד קודם (ניקוד על פי גורמי סיכון במקום העבודה)	
	0	עד 49 עובדים	מספר העובדים
	4	50 - 99 עובדים	
	7	100 - 499 עובדים	
	10	מעל 500 עובדים	
	7	מספר של תאונות עבודה ומחלות מקצוע החורג משיעור התאונות הממוצע במשק על פי נתוני המוסד לביטוח לאומי.	תאונות עבודה ומחלות מקצוע
	4	נאמני בטיחות, ממונה בטיחות קרינה מייננת/לייזר, מפעיל דוד קיטור, מפעיל מכונת הרמה, מפעיל מלגזה, עגורנאי וכו'	אי מילוי הדרישות למינוי והכשרת בעלי תפקידים
	10 - 10-	הוספה או הפחתה של נקודות סיכון על סמך שקול דעתו של מפעא"ז, כולל התרשמות אישית של מפקח עבודה בהתייחס ל: <ul style="list-style-type: none"> • מצב הבטיחות והבריאות התעסוקתית הכללית במקום העבודה; • מודעות, ומעורבות הנהלת מקום העבודה בנושאים הללו; • היסטוריה של הליכים משפטיים/קנסות כלפי האחראים במקום העבודה צווי בטיחות, צווי שיפור • קיום גורמי סיכון שהשילוב ביניהם מגביר את הסיכון לעובד 	מצב הבטיחות כללי
	-5	התעדה לתקן 18001	תקן ניהול בטיחות
	0	בעל רישיון עסק תקף	רישיון עסק
	2	בהליך לקבלת רישיון	
	4	חייב, על פי חוק רישוי עסקים ברישיון עסק, ולא הוגשה על ידו בקשה בכלל	
		סה"כ נקודות סיכון	
		מספר מינימאלי שעות עבודה חודשיות של ממונה על בטיחות	

נספח 3

טבלה לחישוב מספר מינימאלי של שעות עבודה חודשיות של ממונה על הבטיחות על פי נקודות הסיכון

מספר מינימאלי של שעות עבודה חודשיות ושל ימי עבודה בחודש של ממונה על הבטיחות	סה"כ נקודות סיכון בנספח 1 ונספח 3
32 שעות (4 ימים)	עד 15
48 שעות (6 ימים)	16-30
64 שעות (8 ימים)	31-45
96 שעות (12 ימים)	46-60
180 שעות (22 ימים)	60 ומעלה